

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 3 โรงเรียนบ้านตรอกนองฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยมีขั้นตอนและรายละเอียดของวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 3 โรงเรียนในกลุ่มประสานงานเขตพื้นที่เวฬุวัน อำเภอขลุง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 6 โรงเรียน 180 คน

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 3 โรงเรียนบ้านตรอกนองฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 3 ชุด
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. แบบทดสอบทักษะการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง สมการเชิงเส้นสองตัวแปร มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1.1 ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหาสาระการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) สาระที่ 1 จำนวนและพีชคณิต มาตรฐาน ค 1.3 ใช้นิพจน์สมการอสมการและเมทริกซ์อธิบายความสัมพันธ์หรือช่วยแก้ปัญหาที่กำหนดให้ เรื่อง สมการเชิงเส้นสองตัวแปร

1.2 ศึกษาเอกสาร หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่ใช้ขั้นตอน 5 ขั้นตอนดังนี้

1.2.1 กำหนดปัญหา

1.2.2 ทำความเข้าใจกับปัญหา

1.2.3 ศึกษาค้นคว้า

1.2.4 สังเคราะห์ความรู้

1.2.5 สรุปและประเมินค่าหาคำตอบ

1.3 กำหนดวัตถุประสงค์ และแบ่งเนื้อหา เรื่อง สมการเชิงเส้นสองตัวแปร

1.4 ออกแบบการสร้างชุดกิจกรรม

1.5 สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง สมการเชิงเส้นสองตัวแปร จำนวน 3 ชุด ดังนี้

ตาราง 6 ชุดกิจกรรมและโครงสร้างเวลาเรียน

ชุดกิจกรรม	เนื้อหา	มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	จำนวน ชั่วโมง
ทดสอบก่อนเรียน			1
1. รู้จักสมการเชิงเส้นสองตัวแปร และการเขียนกราฟ	- สมการเชิงเส้นสองตัวแปร - กราฟสมการเชิงเส้นสองตัวแปร	ค 1.3 ม.1/2	5
2. ระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร	- ระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร - การแก้ระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร	ค 1.3 ม.1/3 ค 1.3 ม.3/3	7

ตาราง 6 (ต่อ)

ชุดกิจกรรม	เนื้อหา	มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	จำนวน ชั่วโมง
3. ชีวิตกับการแก้ไข้ภัย	- การแก้ไข้ภัยปัญหาเกี่ยวกับระบบ	ค 1.3 ม.1/3	
ปัญหาสมการเชิงเส้น สองตัวแปร	สมการเชิงเส้นสองตัวแปร	ค 1.3 ม.3/3	4
ทดสอบหลังเรียน			1
	รวม		18

1.6 นำชุดกิจกรรมที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ

1.7 นำชุดกิจกรรมที่ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องของภาษา เนื้อหาของชุดกิจกรรม โดยประเมินผลตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ กำหนดคะแนนการประเมินระดับความเหมาะสม ดังนี้

5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง เหมาะสมมาก

3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

1.8 วิเคราะห์ผลการประเมินชุดกิจกรรมของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านแล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ เพื่อหาระดับคุณภาพความเหมาะสม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 121)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 มีคุณภาพความเหมาะสมมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 มีคุณภาพความเหมาะสมมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 มีคุณภาพความเหมาะสมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 มีคุณภาพความเหมาะสมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 มีคุณภาพความเหมาะสมน้อยที่สุด

โดยกำหนดให้คะแนนเฉลี่ยระดับคุณภาพความเหมาะสม 3.51 ขึ้นไป เป็นเกณฑ์พิจารณา และยอมรับว่าเป็นชุดกิจกรรมที่นำไปใช้ได้

1.9 นำชุดกิจกรรม เรื่อง สมการเชิงเส้นสองตัวแปร โดยเน้นการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ไปดำเนินการหาค่าประสิทธิภาพตามความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการและผลลัพธ์ โดยพิจารณาคะแนนเฉลี่ย 75/75 ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1.9.1 การหาประสิทธิภาพเป็นแบบเดี่ยว (1 : 1) นำชุดกิจกรรม เรื่อง สมการเชิงเส้นสองตัวแปร ที่เน้นการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ที่แก้ไขข้อบกพร่องแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนในโรงเรียนวัดมาบไฟ กลุ่มประสานงานเขตพื้นที่เวฬุวัน อ.ขลุง จ.จันทบุรี ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 3 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยมีสัดส่วนของนักเรียน เก่ง : ปานกลาง : อ่อน คือ 1 : 1 : 1 เพื่อหาข้อบกพร่อง โดยพิจารณาภาษาเนื้อหา เวลาขั้นตอนของกิจกรรมและสื่อต่าง ๆ ในชุดกิจกรรมพบว่า มีค่าประสิทธิภาพอยู่ที่ 68.17/69.23 และพบว่าต้องปรับปรุงแก้ไขชุดกิจกรรมด้านความชัดเจน ความถูกต้องของภาษา เนื้อหา กับเวลา และขั้นตอนของชุดกิจกรรม ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงชุดกิจกรรมให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น แล้วนำไปทดลองประสิทธิภาพแบบกลุ่มย่อยต่อไป

1.9.2 การหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มย่อย (1 : 9) นำชุดกิจกรรม เรื่องสมการเชิงเส้นสองตัวแปร ที่เน้นการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ที่แก้ไขข้อบกพร่องแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 3 ในโรงเรียนวัดมาบไฟ กลุ่มประสานงานเขตพื้นที่เวฬุวัน อ.ขลุง จ.จันทบุรี ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 9 คน ที่ไม่ใช่ นักเรียนกลุ่มเดิมและกลุ่มตัวอย่าง โดยมีสัดส่วนของนักเรียนเก่ง : ปานกลาง : อ่อน คือ 3 : 3 : 3 เพื่อหาข้อบกพร่อง โดยพิจารณาภาษา เนื้อหา เวลา ขั้นตอนของกิจกรรมและสื่อต่าง ๆ ในชุดกิจกรรมพบว่า มีค่าประสิทธิภาพอยู่ที่ 78.67/78.93 และพบว่าต้องปรับปรุงแก้ไขชุดกิจกรรมด้าน ความถูกต้องของภาษา และเนื้อหา กับเวลา ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงชุดกิจกรรมให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น แล้วนำไปทดลองประสิทธิภาพแบบกลุ่มใหญ่ต่อไป

1.9.3 การหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มใหญ่ ผู้วิจัยได้นำชุดกิจกรรมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 3 ในโรงเรียนวัดมาบไฟ กลุ่มประสานงานเขตพื้นที่เวฬุวัน อ.ขลุง จ.จันทบุรี ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 เพื่อหาคุณภาพของชุดกิจกรรม เรื่องสมการเชิงเส้นสองตัวแปร ที่เน้นการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ในชุดกิจกรรมพบว่า มีค่าประสิทธิภาพอยู่ที่ 82.67/82.89

1.9.4 นำชุดกิจกรรมที่ผ่านการทดลองแล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 3 โรงเรียนบ้านตรอกนอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นสองตัวแปร โดยเน้นการเรียนแบบปัญหาเป็นฐาน มีขั้นตอนการสร้างและวิธีหาคุณภาพ ดังนี้

2.1 ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) สาระที่ 1 จำนวนและพีชคณิต มาตรฐาน ค 1.3 ใช้นิพจน์สมการอสมการและเมทริกซ์อธิบายความสัมพันธ์หรือช่วยแก้ปัญหาที่กำหนดให้ เรื่อง สมการเชิงเส้นสองตัวแปร

2.2 ศึกษาแนวทาง ประเมิน และวิเคราะห์ วิธีการสร้างแบบทดสอบที่ดี และวิธีตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้านการคิดวิเคราะห์

จากการศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบจากนักวิชาการหลายท่าน ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ แนวทางการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยนำทฤษฎีของบลูม (Bloom, 1976 : 219 - 224) ซึ่งแบ่งพฤติกรรมทางพุทธิพิสัย 6 ระดับ ได้แก่

1. ความรู้ความจำ (Knowledge) เป็นความสามารถในการจดจำเนกประสบการณ์ต่าง ๆ และระลึกเรื่องราวนั้น ๆ ออกมาได้ถูกต้องแม่นยำ
2. ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถ บ่งบอกใจความสำคัญของเรื่องราวโดยการแปลความหลัก ตีความได้ สรุปใจความสำคัญได้
3. การนำความรู้ไปประยุกต์ (Application) เป็นความสามารถในการนำหลักการ กฎเกณฑ์และวิธีดำเนินการต่าง ๆ ของเรื่องที่ได้รู้มานำไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ได้
4. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวที่สมบูรณ์ให้กระจายออกเป็นส่วนได้ชัดเจน
5. การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการผสมผสานส่วนย่อยเข้าเป็นเรื่องราวเดียวกัน โดยปรับปรุงของเก่าให้ดีขึ้นและมีคุณภาพสูงขึ้น
6. การประเมินค่า (Evaluation) เป็นความสามารถ ในการวินิจฉัยหรือตัดสินกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดลงไปการประเมินเกี่ยวข้องกับการใช้เกณฑ์

2.3 จัดทำตารางการวิเคราะห์หลักสูตร โดยการวิเคราะห์ ตัวชี้วัด และวัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดสัดส่วนความสำคัญ และจำนวนข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระคณิตศาสตร์

ตาราง 7 การวิเคราะห์หลักสูตร โดยการวิเคราะห์ ตัวชี้วัด และวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดสัดส่วน ความสำคัญ และจำนวนข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระ คณิตศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง สมการเชิงเส้นสองตัวแปร

วัตถุประสงค์	พฤติกรรมทางพุทธิพิสัย					รวม
	ความรู้ความจำ	ความเข้าใจ	การนำความรู้ไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์	
1. สามารถอ่านและแปลความหมายของสมการที่มีตัวแปรสองตัวแปร	2	2				4
2. สามารถอ่านและแปลความหมายของกราฟของระบบสมการเชิงเส้นได้		2				2
3. สามารถหาคำตอบ เขียนกราฟ และบอกลักษณะของกราฟของสมการเชิงเส้นได้		2	2			4
4. หาคำตอบของระบบสมการโดยวิธีเขียนกราฟได้			2			2
5. บอกจุดตัดของกราฟเส้นตรงสองเส้นได้			2			2
6. บอกได้ว่าระบบสมการที่ไม่มีคำตอบคือกราฟที่ขนานกัน		2				2
7. บอกได้ว่าระบบสมการที่มีหลายคำตอบคือกราฟที่ทับกัน		2				2
8. นักเรียนสามารถแก้ระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปรได้			6			6
9. นักเรียนนำสมบัติการบวกมาใช้แก้ระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปรได้			4	2		6
10. นักเรียนนำสมบัติการคูณมาใช้แก้ระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปรได้			4	2		6

ตาราง 7 (ต่อ)

ระดับพฤติกรรม วัตถุประสงค์	พฤติกรรมทางพุทธิพิสัย						
	ความรู้ความจำ	ความเข้าใจ	การนำความรู้ไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์	การประเมินค่า	รวม
11. นำระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปรไปใช้แก้ปัญหาได้			6				6
12. ตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบที่ได้		2					2
13. นักเรียนสามารถเปลี่ยนประโยคภาษาไทยให้เป็นประโยคคณิตศาสตร์ได้			2	4			6
14. นักเรียนสามารถเขียนระบบสมการสองสมการจากโจทย์ปัญหาได้			2	2			4
15. นักเรียนตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบที่ได้					6		6
รวม	2	12	30	16			60

2.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สมการเชิงเส้นสองตัวแปร เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ ต้องการใช้จริง 30 ข้อ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อ คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน

2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สมการเชิงเส้นสองตัวแปร ที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยาลัยฯ ตรวจสอบตามความเหมาะสม

2.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สมการเชิงเส้นสองตัวแปร ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาจากความสอดคล้องของเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้

2.7 วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยพิจารณาข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (สมนึก ภัททิยธนี. 2553 : 220) ถือว่าเป็น

ข้อสอบที่มีความสอดคล้องและจากการวิเคราะห์พบว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ มีค่า IOC เท่ากับ 0.80 - 1.00

2.8 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ และได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำแล้วนำไปทดลองสอบ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 3 ในโรงเรียนวัดมาบไฟ กลุ่มประชากรเขตพื้นที่เวฬุวัน อ.ขลุง จ.จันทบุรี ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

2.9 นำกระดาษคำตอบที่ได้มาตรฐานให้คะแนนข้อละ 1 คะแนน สำหรับคำตอบที่ถูก และให้ 0 คะแนน สำหรับคำตอบที่ผิด แล้วนำคะแนนมาวิเคราะห์หาความยากง่ายและอำนาจจำแนกของแบบทดสอบรายข้อ โดยพิจารณาค่าความยากง่ายอยู่ในเกณฑ์ 0.20 - 0.80 (มาเรียม นิลพันธุ์. 2553 : 150) และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ 0.20 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 106) และจากการวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ได้ข้อสอบจำนวน 60 ข้อ แล้วนำไปเลือกให้เหลือ 30 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.73

2.10 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาดังกล่าวไปทดสอบ ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR-20) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 113)

2.11 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สมการเชิงเส้นสองตัวแปร ไปทดลองใช้จริง กับ โรงเรียนวัดมาบไฟ กลุ่มประสานงานเขตพื้นที่เวฬุวัน อ.ขลุง จ.จันทบุรี ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563

2.12 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สมการเชิงเส้นสองตัวแปร ไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. แบบทดสอบทักษะการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์

การสร้างแบบทดสอบทักษะการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง และตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ ทักษะการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์

3.2 ศึกษาเกณฑ์การตรวจให้คะแนนการเขียนจากหนังสือ เอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างเกณฑ์การตรวจให้คะแนนในแต่ละขั้น

3.3 วิเคราะห์จุดประสงค์และเนื้อหาเพื่อออกข้อสอบวัดความสามารถการแก้ปัญหา ตามจุดประสงค์การเรียนรู้

3.4 สร้างแบบทดสอบทักษะการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ ชนิดอัตนัยจำนวน 1 ฉบับ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ทั้งหมด 5 ข้อ

3.5 กำหนดเกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบทดสอบทักษะการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ แต่ละข้อ ๆ ละ 10 คะแนน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ ศึกษาเอกสาร หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่ใช้ขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 ตอบถูกต้องตามขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา ให้ 2 คะแนน

0 หมายถึง บอกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาไม่ได้เลย

1 หมายถึง บอกเงื่อนไขหรือคำถามได้

2 หมายถึง บอกเงื่อนไขและคำถามได้

3.5.2 ตอบถูกต้องตามขั้นที่ 2 ทำความเข้าใจกับปัญหา ให้ 2 คะแนน

0 หมายถึง ไม่เขียนอะไรเลย

1 หมายถึง มีร่องรอยการแปลงข้อมูลเป็นรูปภาพหรือสมการแต่ไม่สมบูรณ์ชัดเจน

2 หมายถึง แปลงข้อมูลเป็นรูปภาพ หรือสมการ ได้ถูกต้องชัดเจนทำให้ผู้อื่นเข้าใจ

3.5.3 ตอบถูกต้องตามขั้นที่ 3 ศึกษาค้นคว้า ให้ 2 คะแนน

0 หมายถึง ตอบปัญหาผิด ไม่แสดงแนวคิด

1 หมายถึง แสดงวิธีทำหรือแนวคิดบ้างเล็กน้อยแต่ไม่ถูกต้องทั้งหมด

2 หมายถึง แสดงแสดงวิธีทำได้ถูกต้องทำให้ผู้อื่นเข้าใจชัดเจน

3.5.4 ตอบถูกต้องตามขั้นที่ 4 สังเคราะห์ความรู้ ให้ 2 คะแนน

0 หมายถึง ตอบปัญหาผิด ไม่แสดงแนวคิด

1 หมายถึง แสดงวิธีทำหรือแนวคิดบ้างเล็กน้อยแต่ไม่ถูกต้องทั้งหมด

2 หมายถึง แสดงแสดงวิธีทำได้ถูกต้องทำให้ผู้อื่นเข้าใจชัดเจน

3.5.5 ตอบถูกต้องตามขั้นที่ 5 สรุปและประเมินค่าหาคำตอบ ให้ 2 คะแนน

0 หมายถึง ไม่แสดงอะไรเลย

1 หมายถึง แสดงการตรวจทานคำตอบบ้างเล็กน้อยแต่ไม่สมบูรณ์

2 หมายถึง แสดงการตรวจคำตอบได้ถูกต้องและสมบูรณ์ทำให้ผู้อื่นเข้าใจ

3.6 นำแบบทดสอบทักษะการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาและความครบถ้วนของเนื้อหาพร้อมทั้ง ข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.7 นำแบบทดสอบทักษะการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

3.8 วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยพิจารณาแบบสอบถามรายข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 ถือว่าเป็นแบบแบบทดสอบที่มีความสอดคล้อง

3.9 แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.10 นำแบบทดสอบทักษะการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 3 ในโรงเรียนวัดมาบไฟ กลุ่มประสานงานเขตพื้นที่เวฬุวัน อ.ขลุง จ.จันทบุรี ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเวลา และความถูกต้องชัดเจนของภาษา แล้วไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง ได้แบบทดสอบจำนวน 5 ข้อ ซึ่งจากการวิเคราะห์แบบทดสอบทักษะการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์

3.11 จัดพิมพ์แบบทดสอบทักษะการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ เพื่อนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแผนการวิจัยขั้นพื้นฐาน (Pre - experimental Research) แบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนและหลังเรียน (One - Group - Pretest - Posttest Design) (มาเรียม นิลพันธุ์. 2553 : 148) ซึ่งมีแบบแผนการวิจัย ดังนี้

ตาราง 8 แบบแผนการวิจัย

สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
T ₁	X	T ₂
	E ₁	E ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการแบบแผนการวิจัย

T ₁	แทน	การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pretest)
X	แทน	การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องสมการเชิงเส้นสองตัวแปร
E ₁	แทน	การหาค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ
T ₂	แทน	การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ (Posttest)
E ₂	แทน	การหาค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ปฐมนิเทศนักเรียน เพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ บทบาทของนักเรียน จุดประสงค์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
2. ดำเนินการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มทดลอง ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สมการเชิงเส้นสองตัวแปร จำนวน 30 ข้อ และทดสอบทักษะการแก้ปัญหา คณิตศาสตร์ จำนวน 5 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง
3. ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนด้วยตนเอง ตามชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง สมการเชิงเส้นสองตัวแปรกับกลุ่มทดลองดังกล่าว จำนวน 3 ชุด ใช้เวลา ทั้งหมด 18 ชั่วโมง ใช้เวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ และวิชาซ่อมเสริม สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ชั่วโมงแรกและชั่วโมงสุดท้ายมีการทดสอบก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้เป็นระยะเวลา 9 สัปดาห์ โดยระหว่างการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง สมการเชิงเส้นสองตัวแปร จะเก็บข้อมูลค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) จากกิจกรรมการเรียนรู้ ทำชุดกิจกรรมในแต่ละชุด รวม 35 คะแนน
4. เมื่อสิ้นสุดการสอนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง สมการเชิงเส้นสองตัวแปรแล้ว ดำเนินการทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ และเก็บข้อมูลค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) จากทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ รวม 30 คะแนน
5. เมื่อสิ้นสุดการสอนทุกชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง สมการเชิงเส้นสองตัวแปรแล้ว ดำเนินการทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบทักษะการแก้ปัญหา คณิตศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง สมการเชิงเส้นสองตัวแปร ตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 โดยหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)
2. การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ เรื่อง สมการเชิงเส้นสองตัวแปรที่ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง สมการเชิงเส้นสองตัวแปร ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยการทดสอบที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for Dependent Samples)
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยการทดสอบที่แบบไม่เป็นอิสระจากกัน (t-test for Dependent Samples)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

2.1.1 การคำนวณหาประสิทธิภาพของกระบวนการ

2.1.2 การคำนวณหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์

2.2 ค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบ และแบบสอบถามความพึงพอใจ

ใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC

2.3 ค่าความยากง่าย (Difficulty) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.4 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

โดยวิธีของเบรนนาน (Brennan)

2.5 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำนวณ

จากสูตร KR-20 คูเดอร์ริชาร์ดสัน

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

การทดสอบทีแบบไม่เป็นอิสระจากกัน (t - test for Dependent Samples)